

2019/010

ONTVANGEN 08 APR. 2019

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Christelijke Hogeschool Windesheim
Postbus 10090
8000 GB ZWOLLE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **04 APR 2019**
Betreft Besluit macrodoelmatigheid Associate degree-opleiding Finance

Onze referentie
116389

Uw brief van
06 februari 2019

Uw referentie
2019-115

Bijlagen
1

Geacht College,

Met de brief van 29 januari 2019, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 31 januari 2019, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de Associate degree-opleiding Finance als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 maart 2019, kenmerk 2019/010, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de Associate degree-opleiding Finance als bekostigde opleiding te verzorgen in Zwolle.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

OCW Advies nevenvestiging

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nevenvestiging Christelijke Hogeschool Windesheim voltijd hbo Associate degree Finance Zwolle	2019/010	12/03/2019

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 31/01/2019 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo Associate degree Finance als bekostigde opleiding te verzorgen te Zwolle (brief van 29/01/2019 met kenmerk 2019-115). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo Associate degree Finance als bekostigde opleiding tevens te Zwolle te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager biedt de Ad Finance in Almere aan en verzoekt hierbij om deze Ad ook in Zwolle te mogen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree in het Croho onderdeel Economie. De opleiding omvat 120 EC en aanvrager wil de Ad in voltijdvorm aanbieden. De opleiding bestaat inhoudelijk uit bedrijfsadministratie, bedrijfseconomie, accounting, administratieve organisatie, communicatie en data-analyse. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo, vwo of relevant mbo-4 diploma. Afgestudeerden van de opleiding kunnen

aan het werk als assistent-accountant, assistent-belastingadviseur of financieel adviseur of financieel analist.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Finance bestaat.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Finance aansluit op een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Finance verwijst aanvrager onder andere naar ROA's rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' (2017), de 'Sektorkamerrapportage Zakelijke dienstverlening en veiligheid' van SBB (2016), de 'Factsheet arbeidsmarkt Financiële dienstverlening' van het UWV (15 augustus 2018), het rapport 'Baan van de toekomst- hoe ziet de financiële sector er in 2030 uit?' van uitzendbureau Hays (2016), doelgroepscans van Randstad (2018), 'Regio Zwolle Monitor 2018- technologisering als kans' (2018), 'investeren in mensen- Human Capital agenda van de regio Zwolle' (zonder jaartal).

Aanvrager heeft in ROA's rapport gekeken naar de volumegroei in een aantal bedrijfssectoren die voor afgestudeerden van de Ad Finance relevant zijn. Aanvrager heeft ook gekeken naar de verwachte vervangings- en uitbreidingsvraag bij een aantal beroepsgroepen waar de Ad Finance voor opleidt. De commissie is van oordeel dat ROA's gegevens per opleidingstype een preciezer beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad dan de informatie per bedrijfssector of per beroepsgroep. Bij het opleidingstype worden immers verwachte aantallen schoolverlaters gerelateerd aan het aantal verwachte baanopeningen waarvoor deze schoolverlaters in aanmerking komen. Om die reden heeft de commissie de aangeleverde ROA-gegevens over bedrijfssectoren en beroepsgroepen buiten beschouwing gelaten. De commissie beschouwt binnen ROA's database het opleidingstype hbo accountancy en financiën het meest relevant voor de Ad Finance. Binnen dit opleidingstype heeft ROA de hbo bachelors Fiscaal Recht en Economie, Accountancy en Financial Services Management ondergebracht, alsmede de wo bachelor Fiscaal Recht en de hbo Ad's Accountancy, Financial Services Management en Financiële Dienstverlening. ROA typeert de vooruitzichten voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'redelijk' en verwacht 400 meer werkzoekenden dan baanopeningen in de periode tot 2022.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo accountancy en financiën	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		2700	5	0.8	laag
hbo accountancy en financiën	verwachte vervangingsvraag tot 2022		9200	17	2.6	gemiddeld
hbo accountancy en financiën	verwachte baanopeningen tot 2022		11900	22	3.3	gemiddeld
hbo accountancy en financiën	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		12300	22	3.4	gemiddeld
hbo accountancy en financiën	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	1.03				enige
hbo accountancy en financiën	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	1.03				redelijk

Bron: ROA, AIS

De 'Sektorkamerrapportage Zakelijke dienstverlening en veiligheid' van SBB bespreekt hoofdzakelijk ontwikkelingen rondom beroepen op mbo-niveau. In deze rapportage wordt echter een duidelijke upgradingtendens gesignaleerd: beroepen waarvoor voorheen een mbo-diploma volstond, vereisen inmiddels een hoger opleidingsniveau (p. 7 en 8). Deze beweging is het sterkst zichtbaar bij opleidingen op de mbo-niveaus 2, 3 en 4 in de richting economie en administratie. Aanvrager merkt op dat dit in sterke mate geldt voor de regio Zwolle (zie ook hieronder). De commissie merkt op dat het rapport van SBB wel blijkt geeft van een upgradingtendens, maar niet van de omvang van de arbeidsmarktvrage naar Ad-opgeleide professionals in de sector zakelijke dienstverlening.

Uit de 'Factsheet arbeidsmarkt Financiële Dienstverlening' van het UWV komt naar voren dat de sector financiële dienstverlening de enige Nederlandse arbeidsmarktsector is die structureel krimpt (p. 1). Die krimp doet zich met name voor bij de banken. Het UWV merkt verder op dat sprake is van een sterke upgradering binnen deze sector; het aantal banen in het lagere en middelbare financieel-administratieve segment neemt af, terwijl het aantal banen in het hogere financiële segment en de specialistische ICT beroepen juist toeneemt (p. 2). Het UWV geeft dan ook aan dat de beroepen met moeilijk vervulbare vacatures binnen de financiële dienstverlening een diploma op hbo of wo niveau vereisen, zoals inkoper, (assistent) accountant, AA-accountant, registeraccountant en belastingadviseur (p. 7). Aanvrager geeft aan dat afgestudeerden van de Ad Finance aan het werk kunnen als assistent-accountant en assistent-belastingadviseur en daarmee in aanmerking komen voor deze baanopeningen. De commissie constateert dat het UWV weliswaar een upgradingtendens in de financiële sector signaleert, maar dat uit deze factsheet niet zonder meer blijkt dat een opleiding op Ad niveau voldoende is om voor de genoemde krapteberoepen in aanmerking te komen. Dit komt doordat het UWV de brede categorie 'hogere niveau' hanteert, waaronder alle opleidingsniveaus van Associate degree tot en met wo master kunnen vallen.

De upgradingtendens die in het SBB-rapport en de UWV factsheet wordt beschreven komt in andere bronnen, zoals het rapport van Hays en doelgroepscans van Randstad, ook duidelijk naar voren. Hays schat op basis van een enquête onder 400 personen die werkzaam zijn in de financiële sector, dat in de periode tot 2040 eenvoudig werk volledig geautomatiseerd zal worden en dat de baanvoorwaarden met name liggen bij complexe advies taken en de ontwikkeling van ICT-toepassingen voor de financiële sector (p. 14). Uit de doelgroepscan van Randstad blijkt dat de arbeidsmarkt vrij ruim is voor de beroepsgroep financieel adviseurs, maar dat sprake is van een mismatch tussen vraag en aanbod: 66% van de kortdurend werklozen met een financiële achtergrond is hoogopgeleid (hbo of hoger), terwijl bij 75,1% van de vacatures een hoog opleidingsniveau wordt gevraagd (geen pagina aanduiding). Uit de doelgroepscan die Randstad maakte voor de beroepsgroep (assistent)accountants en business controllers komt een nog grotere mismatch naar voren: 81% van de kortdurend werklozen uit de financiële sector is hoogopgeleid, terwijl 100% van de vacatures eist dat kandidaten beschikken over hbo of hoger opleidingsniveau (geen pagina aanduiding). Aanvrager verbindt aan deze opscholingtendens de conclusie dat de Ad Finance mbo-4 studenten in staat stelt om een hbo-diploma te verwerven waarmee zij meer kans maken op een baan. De commissie komt wederom tot het oordeel dat uit genoemde bronnen een upgradingtendens zichtbaar wordt, maar dat niet concreet wordt aangegeven hoe groot de arbeidsmarktbehoefte is aan afgestudeerden op Ad-niveau in de financiële sector.

Aanvrager betoogt verder dat in de regio Zwolle sprake is van een sterkere economische groei dan in de rest van Nederland en dat de werkzame beroepsbevolking in Zwolle gemiddeld lager is opgeleid ('Investeren in mensen', p. 3 en 'Regio Zwolle Monitor', p. 12). Om die reden acht aanvrager hetgeen hierboven is beschreven over de opscholingsbehoefte bij personeel in de financiële sector nog sterker van toepassing op de arbeidsmarkt in de regio Zwolle. Aanvrager heeft ook geprobeerd om de arbeidsmarktvrage te kwantificeren. Aanvrager stelt daarbij dat 25% van de vacatures in de financiële sector in de regio Zwolle waarvoor een hoger opleidingsniveau wordt gevraagd, open zal staan voor afgestudeerden van de Ad Finance. Op grond daarvan schat

aanvrager dat in de regio Zwolle ca. 250 vacatures beschikbaar zijn voor deze afgestudeerden. Aanvrager heeft niet aangegeven hoe zij tot dat percentage van 25 is gekomen, noch of het gaat om 250 vacatures die op dit moment open staan of om 250 vacatures per jaar. De commissie heeft deze schatting van het aantal baanopeningen dus niet kunnen verifiëren.

De commissie constateert op grond van het bovenstaande dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat sprake is van een upgradingstendens in de financiële sector. Echter, naar het oordeel van de commissie is de omvang van deze tendens dermate onbepaald dat deze niet kan dienen als grond voor het bestaan van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Finance. De commissie heeft bovendien overwogen dat het hier een aanvraag voor een voltijdopleiding betreft. Afgestudeerden van een voltijdopleiding zullen na het behalen van hun diploma op zoek gaan naar een baan en aanvrager heeft niet aangetoond dat die banen er zijn voor afgestudeerden van de Ad Finance.

De commissie concludeert dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de Ad Finance aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 31/01/2019 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Christelijke Hogeschool Windesheim om de hbo Associate degree Finance tevens in Zwolle aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft de Ad Finance vergeleken met bestaande Ad's Finance, Financiële dienstverlening, Financial Services Management, Financieel Management, Accountancy, Bedrijfseconomie, Bedrijfskunde en Sociaal Financiële dienstverlening. Uit deze vergelijking komt naar voren dat de Ad Finance sterke gelijkenissen vertoont met deze bestaande opleidingen.

Aanvrager heeft ook een overzicht geleverd van de instroom in de verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de verwante onbekostigde opleidingen is niet bekend. Om die reden heeft de commissie de belangen van deze opleidingen niet bij de beoordeling kunnen betrekken. De instroom in de verwante bekostigde opleidingen fluctueert vrij sterk, waarbij opvalt dat de Ad Accountancy van Inholland en de HvA, beide met een substantiële instroom, vanaf 2014-15 niet meer worden aangeboden. Aanvrager heeft aangegeven dat de instroom in de Ad Finance in Almere, die in september 2018 van start is gegaan, bestond uit 23 studenten.

Opleiding	Instelling	'13-'14	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18
Ad Financiële Dienstverlening (80038)	Avans Hogeschool (07GR)		15	8	21	2
	Stichting LOI Hoger Onderwijs (24LK)	0	0	0	0	0
Ad Financial Services Management (80093)	ABC Hogeschool (25FM)	0	0	0	0	0
	Hogeschool Markus Verbeek Praehop (24KD)	0	0	0	0	0
Ad Financieel Management (80108)	Stichting LOI Hoger Onderwijs (24LK)	0	0	0	0	0
	Stichting NTI Hogeschool (24UY)	0	0	0	0	0
	Hogeschool NCOI (29PZ)	0	0	0	0	0
	Avans Hogeschool (07GR)	7	15	9	29	92
	Hogeschool Markus Verbeek Praehop (24KD)	0	0	0	0	0
Ad Accountancy (80008)	Hogeschool Rotterdam (22OJ)		63	138	117	120
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)	31	31	36	10	19
	Inholland (27PZ)	146				
	Stichting LOI Hoger Onderwijs (24LK)	0	0	0	0	0
	Stichting NTI Hogeschool (24UY)	0	0	0	0	0
	Hogeschool van Amsterdam (28DN)	89	1			
	Hogeschool NCOI (29PZ)	0	0	0	0	0
	Fontys Hogescholen (30GB)	116	55	18	17	17
eerstejaarsinstroom	totaal	389	180	209	194	250

Bron: DUO, bewerking KBA Nijmegen

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van gegevens over de uitstroom uit relevante mbo-4 opleidingen in de regio, een enquête onder uitvallers van een aantal verwante economische hbo bacheloropleidingen en een interessepeiling onder potentiële studenten. Aanvrager verwacht dat in de eerste jaren 20 à 30 studenten zullen instromen, oplopend naar 45 tot 60. De commissie acht deze prognose realistisch.

Aanvrager heeft bij criterium a niet aangetoond dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de Ad Finance. Om die reden is er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien dan ook geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Zwolle heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

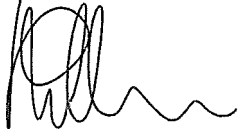
De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo Ad Finance tevens in Zwolle te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de namen van verwante opleidingen. Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo Ad Finance in het Croho onderdeel Economie wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen. De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Criterion a

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. De arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding moet dus *altijd* onderbouwd worden. Daarnaast kan de aanvrager er ook voor kiezen om een maatschappelijke en/of wetenschappelijke behoefte aan de opleiding te beschrijven.

Criterion b

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien. Hierbij wordt de nieuwe opleiding en de verwachte instroom in de opleiding gerelateerd aan het bestaande verwante opleidingsaanbod. Het instellingsbestuur beschrijft de instroom in het verwante aanbod en de verwachte instroom in de nieuwe opleiding. Aan de hand van die elementen wordt de vraag beantwoord of er ruimte is voor uitbreiding van het opleidingsaanbod met de aangevraagde opleiding.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.